

et formas, quæ tamen de eorum essentia non sunt, ut : aquam debere misceri vino, item formam consecrationis esse verba Salvatoris; nec tamen aqua est de necessitate sacramenti, nec omnia Salvatoris verba de essentia formæ sunt, velut ista : *Accipite, et manducate*; et quoad consecrationem calicis : *Accipite, et bibite ex eo omnes*.

Nec refert, quod de materia Confirmationis dicatur in Decreto : *Materia est chrisma confectum ex oleo... et balsamo*; e contra vero de materia Eucharistiæ non dicatur : *Materia est mixtum ex vino et aqua*; sed *materia est vinum de vite, cui aqua modicissima admisceri debet*; quia quoad propositionum substantiam non est diversitas; et quoad rem videtur esse idem, sive dicas : *Materia est vinum de vite, cui miscenda est aqua*; sive hoc mixtum ex utroque. Et vero revera aqua vino permixta in Christi sanguinem convertitur; quin in ipso Decreto paulo post dicitur : *utrumque permixtum debere offerri*.

Ad 5um. *Negant min.* Quia et apud Latinos et Græcos chrisma generatim nihil præter unctionem significat, sive hæc unctio fiat ex liquore simplicis, puta oleo; sive mixto. Unde INNOC. I. epist. ad Decentium cap. 8. (Lab. t. 2. p. 1248. A.), materiam Extremæ Unctionis, quæ purum ac simplex oleum est, vocat *oleum chrismatis*. S. AUG. L. 17. de Civit. cap. 10. *Cum enim*, ait, *Christi ejus (Dei) dicerentur omnes reges illo mystico chrismate consecrati*. Ubi nomine *chrismatis* merum significatur oleum, quo iungebantur reges. Idem Tr. 33. in Joan. n. 3., montem Oliveti vocat *montem unguenti, montem chrismatis*; ac paulo post : *χρίσμα autem græce, latine unctio*. Tandem, prætermisissis aliis, S. JUSTINUS Martyr in Dial. cont. Tryphon. n. 86. *Omne*, inquit, *chrisma, sive olei, sive stactes, sive aliarum ex unguentorum compositione unctionum, Christi fuisse ostendimus*. Ubi duplex chrisma distinguit, unum simplex, quod est olei, vel stactes; alterum mixtum, quod ex unguentorum compositione. Quod vero postea ex usu Ecclesiæ cœperit vox chrisma adhiberi ad significandum mixtum unguentum ex oleo et balsamo, perlubenter conceditur; quia ad oleum insuper Ecclesia assumpsit balsamum in specie, materiam fragrantem nobilissimam.

Ex his Lector eam seligat, quæ sibi magis fundata videbitur opinio.

ARTICULUS IV.

UTRUM CHRISMA NECESSARIO DEBEAT ESSE BENEDICTUM AB EPISCOPO? AN CHRISMATIO NECESSARIO FACIENDA IN FRONTE?

162. *Dico I.* Chrisma benedictum esse debet; et quidem jure saltem ordinario, ab Episcopo; idque necessario necessitate ad minus præcepti.

Prob. 1^a pars. Ex SS. Patribus qui non nisi chrismatis benedicti mentionem faciunt. *Egressi de lavaero*, ait TERTULL. L. de Bapt. c. 8. *perungimur benedicta unctione*. S. CYPRIANUS epist. 70. n. 2. *Baptizati unguentur oleo in altari sanctificato*. S. CYRILLUS Hierosol. catech. 21. n. 3. *Cæterum vide ne nudum et vile suspiceris unguentum hoc esse. Nam... sanctum istud unguentum non amplius... commune unguentum est, post invocationem; sed Christi charisma et Spiritus sancti*. S. AUG. Tr. 118. in Joan. n. 3. *Signum* (crucis)

nisi adhibeatur... sive ipsi aqua ex qua regenerantur (credentes), sive oleo quo chrismate unguentur... nihil eorum rite perficitur. Similia habent passim Patres alii.

163. *Prob. 2^a pars.* Ex Traditione non interrupta. S. DIONYSIUS L. de Hier. Eccl. cap. 5. part. 1^a. §. 5. *Lex divina*, inquit, *hierarchicorum ordinum sanctificationem (Ordinationem) et unguenti divini consecrationem, sacramque altaris benedictionem perficientibus divinorum Pontificum virtutibus attribuit*.

Concilium II. CARTHAG. an. 390. Can. 3. (Lab. t. 2. p. 1160. B.) *Chrismatis confectio, et puellarum benedictio a presbyteris non fiant*. Idem in præcedentibus Conciliis statutum fuisse asserit in Can. eod. NUMIDIUS episcopus Maxulitanus, ut habet Holsteiniana editio : *Numidius episcopus Maculitanus dicit... meminisse præteritis Conciliis fuisse statutum, ut chrisma, vel reconciliatio penitentium, nec non et puellarum consecratio a presbyteris non fiant*. Conc. TOLETANUM I. an. 400. Can. 20. (Lab. ibid. p. 1226.) *Quamvis pene ubique custodiatur, ut absque episcopo chrisma nemo conficiat; tamen quia in aliquibus locis, vel provinciis presbyteri dicuntur chrisma conficere, placuit ex hac die nullum alium, nisi episcopum chrisma facere, et per diocesan destinare*.

Idem docent summi Pontifices : DAMASUS epist. 5. (Lab. t. 2. p. 879. C.) declarat chorepiscopis non licere, *chrisma conficere*. INNOCENT. I. epist. ad Decentium c. 3. (Lab. ibid. p. 1246. C.) : *Presbyteris... chrismate baptizatos ungeri licet; sed quod ab episcopo fuerit consecratum*. His addi possunt GELASIUS I. epist. 9. ad episcopos Lucaniæ c. 6. (Lab. t. 4. p. 1189. E.), GREG. M. in 1. Cantico. aliique et Concilia plurima. Unde generale FLORENT. ait recte in Decreto : *Materia hujus sacramenti est chrisma confectum ex oleo... et balsamo... per episcopum benedicto*; ergo cum benedictio chrismatis constanter prohibeatur presbyteris, ea episcopis jure saltem ordinario sit propria, necesse est.

Hoc vero jus episcoporum probabilius divinum est; quia DIONYS. cit. ait esse ex *lege divina*. Sic et Conc. HISPALENSE II. an. 619. Can. 7. (Lab. t. 5. p. 1566. B.) prohibens presbyteris confectionem chrismatis rationem addit : *Quia Pontificatus apicem non habent*; eandem causam dat Conc. WORMATIENSE; sed discretio graduum episcopi et presbyteri ex jure divino est, ergo et benedictio chrismatis. Pariter Conc. TOLET. VIII. an. 653. 1°. ait, hoc divinaliter ordinatum esse, ut hæc chrismatis consecratio a nullo altero conferretur quam a solis pontificibus (Lab. t. 6. p. 406. A.); 2°. hanc chrismatis confectionem auferri non posse : tum, infert (ibid. B.) : *episcopalis igitur benedictio, qua chrisma efficitur sacrum, fit divina jussione, simulque apostolice traditionis auctoritate*.

164. Dixi tamen : *Jure saltem ordinario*; nam presbyteris ceu ministris extraordinariis committi posse facultatem conficiendi chrisma, permultis videtur probabilius : 1°. Quia contrarium non innititur fundamento solido; ideo enim negatur ab aliis, posse presbytero dari hanc facultatem, quod episcopis benedictio chrismatis competat jure divino, illamque constanter

presbyteris inhibeat Canones; sed neutra ratio efficax est: non prima; quia Confirmatio ipsa jure divino est episcopis propria; et tamen ex dispensatione committi potest presbytero; cur idem dici nequeat de chrismatis benedictione? Ita quoque jure divino ad episcopos pertinet, conferre minores ordines, consecrare ecclesias, et tamen utraque potestas concessa fuit a summo Pontifice abbatibus; et potestas consecrandi ecclesiam, principi abbati Campidonensi est data a BENED. XIV. SS. mem. Pontifice. Nimirum sufficit, episcopos jure divino esse ministros *ordinarios* chrismatis; sicut sunt Confirmationis. Non *allera*; quia iisdem fere canonibus prohibetur presbytero, et reservatur episcopo Confirmationis administratio, et benedictio chrismatis: atqui nihilominus Confirmationis administratio a S. Pontifice committi potest presbytero; ergo et alterum.

2°. Etsi in Deer. Conc. FLORENT. sub EUGEN. IV. dicitur: *Legitur tamen aliquando per Apostolicam Sedis dispensationem, et rationabili et urgente admodum causa, simplicem sacerdotem chrismate per episcopum confecto hoc administrasse Confirmationis sacramentum.* Idem tamen Pontifex FABIANO de BAMA ad Indos abeunti facultatem dedit, non solum chrismate consignandi fideles, sed etiam chrisma conficiendi, ut refert WADINGUS in Annal. Ord. Minor. apud BENED. XIV. L. 7. de Synod. Diocæs. cap. 8. Eandem veniam dedisse summos Pontifices Africæ presbyteris, testatur JOANNES Diaconus ad Senarium apud MABILLONIUM Musæi Italici tom. 1. part. 2. pag. 73.

Utrum vero facultas hæc concedi possit a summo Pontifice solo, an vero etiam ab episcopo? alia est quæstio. Non desunt, qui, spectato solo jure divino, etiam ab episcopo hanc facultatem simplici presbytero concedi posse, asserunt. At certum videtur plerisque, jus illud nunc unice saltem reservatum esse Pontifici summo, sicut quoque jus concedendi presbytero facultatem confirmandi.

165. *Prob. 3^a. pars.* Hæc enim saltem sequitur certo ex relatis Patrum et Conciliorum sententiis. Quin inde alii inferunt, benedictionem episcopi esse de essentia. Sed quoad hoc contradicunt DRUIN, CARD. GOTTI, TOURNELIUS aliique plurimi; qui episcopos jure divino ministros chrismatis conficiendi solum *ordinarios* asserunt; 1°. quia ex laudatis Patribus et Conciliis major necessitas, quam præcepti non potest erui. 2°. Quia Patres loquuntur de benedictione chrismatis, quo modo de benedictione aquæ baptismalis, ut AUG. Tr. 118. in Joan. n. 5. BASILIUS M. L. de Spir. sancto cap. 27. n. 66. (app. t. 3. p. 53. A). 3°. Quod aliquando simplici presbytero legatur concessa potestas benedicendi chrisma.

166. *Dico II.* Unctio in fronte fieri debet; ac quidem ad modum crucis.

Prob. 1^a. pars. Ex perpetua traditione et praxi Ecclesiæ: TERTULL. L. 3. cont. Marcion. c. 22. inde Confirmationem vocat *signaculum frontium*. Et L. de Præser. c. 40. *Ipsas quoque, ait, res sacramentorum divinatorum, idolorum mysteriis æmulatur* (diabolus). *Tingit et ipse quosdam... Signat in frontibus milites suos.* Conc. generale II. sive CONSTANTINOP. I. Can. 7. (Lab. t. 2. p. 952. B.), frontem sancto chrismate ungendam ait, CYRILL. Hierosol. catech. 21. n. 3. *Chrismate Christi frons, et alii sensus tui symbolice inunguntur.* INNOC. I. epist. ad Decent. c. 3. (Lab. t. 2. p. 1246.) frontalis

unctionis usum ab ipsis Apostolis repetit. S. AUG. in Ps. 141. n. 9. *Multa, inquit, sacramenta aliter atque aliter accipimus: quedam, sicut nostis, ore accipimus: quedam per totum corpus. Quia vero in fronte erubescitur, ille qui dixit: Qui me erubuerit coram hominibus, erubescam eum coram Patre meo, qui in caelis est; ipsam (crucis) ignominiam quodammodo, quam Pagani derident, in loco pudoris nostri constituit.*

Accedit utriusque Ecclesiæ Occidentalis et Orientalis consensus; hoc solo discrimine, quod prior frontem solam; altera alias corporis partes simul præter frontem inungat. Concilium generale II. cit. Can. 7. partes ungentas enarrans, recenset frontem, oculos, nares, os et aures. S. CYRILL. catech. 21. frontem, nares, aures, et pectus. Euchologia Græcorum moderna, frontem, oculos, nares, os, pectus, manus et pedes.

Prob. 2^a. pars. Quia unctionem frontalem fieri in modum crucis debere, rursus affirmant Patres, ut S. AUG. cit. ante, S. GREG. in Sacramentario, ubi de Confirmatione inquit: *Pontifex tincto pollice in chrismate, facit crucem in fronte unius, similiter per omnes singillatim.* Idem tradunt Ordo Romanus, Liber de divinis Officiis, plurimaque, antiquissimaque Ritualia.

167. *Dico III.* Probabilius est, utrumque, unctionem in fronte, ac in modum crucis, esse de necessitate sacramenti.

Prob. 1^a. pars. Quia id diserte asserit S. AUG. in Ps. 141. cit. num. præc. ubi unctionis in fronte simul causam reddit, INNOC. I. epist. ad Decent. unctioni *frontali* tribuens vim conferendi Spiritum sanctum. Addi potest ratio; quia, si de necessitate Confirmationis sit aliqua manus impositio, nec certum sit, eam esse impositionem manus primam, sive hujus extensionem super confirmandos; sequitur, de necessitate sacramenti hujus saltem eam esse, per quam admota fronti manu eadem frons inungitur: sed, ex dictis articulis præc. aliqua impositio manus de Confirmationis essentia est certo; certum vero non est, requiri illam, quæ apud Latinos fit extensis versus confirmandos manibus; ergo. Hinc si episcopus instrumento aliquo, non ipsa manu frontem ungeret, tolleretur sacramentum. Nec refert, ait COLLET, quod etiam tunc verificaretur forma: *Signo te*, etc. quia hæc etiam verificaretur, etsi quis in solo pedis digito ungeretur; et tamen nemo erit, qui hanc unctionem sufficere incunctanter pronunciet.

Prob. 2^a. pars. Quia unctionem in modum crucis æque a Christo institutam tradit S. AUG. cit., quam ut fiat in fronte. Accedit, quod, nisi unctio in modum crucis fiat, non verificetur forma: *Signo te signo crucis*, etc.

168. *Obj. I.* cum SIRMONDO. Benedictio chrismatis non nisi jure ecclesiastico est reservata episcopis, et inhibita presbyteris; ergo.

Prob. Ant. 1°. Quia, juxta librum Pontificalem Damasi (Lab. t. 1. p. 1408. E.), SYLVESTER constituit, chrisma ab episcopo confici; ergo antea communis erat episcopis et presbyteris.

2°. Quia Conc. TOLETAN. I. Can. 20. chrismatis benedictionem factam a presbyteris, nec irritam declarat, nec quoad tempus præteritum improbat, sed solum prohibet pro futuro; hujusque prohibitionis causam non petit ex jure divino, nec ex antiqua consuetudine Ecclesiæ, sed ex præsentis Ecclesiarum usu. *Quamvis*, inquit, *pene ubique custodiatur, ut absque epi-*

scopo *chrisma nemo conficiat; tamen, quia in aliquibus locis, vel provinciis, etc.* Vide textum totum num. 163.; ergo.

3°. Quia S. Hieron. in Comment. ad cap. 3. Sophroniæ (opp. t. 6. p. 721. edit. Vallars.) *Sacerdotes quoque, docet, qui dant Baptismum, et ad Eucharistiam Domini imprecantur adventum, faciunt oleum chrismatis;* ergo censebat S. Doctor, potestatem conficiendi chrismatis etiam penes presbyterum esse. Idem epist. ad Rusticum Narbonensem episcopum de septem ordinibus Ecclesiæ (al. epist. 12. in app. opp. t. 11.) ubi de sexto ordine, sive gradu sacerdotali, *Presbyteri, inquit, si necesse est, possunt chrisma conficere... siquidem hæc regula etiam nunc servatur a plurimis, atque in ecclesiis multis sic ista faciunt.* Ac tandem epist. 85. (al. 146. n. 1. opp. t. 1. p. 1082.) ad Evangelium. *Quid, ait, facit excepta ordinatione episcopus, quod presbyter non faciat?*

4°. Quia Conc. CARTHAGIN. II. cap. 3. ac BRACAR. II. cap. 19. (Labb. t. 5. p. 842.) legem, qua benedictio chrismatis reservatur episcopis, et prohibetur presbyteris, Canonibus acceptam referunt; ad hos enim provocat NUMIDIUS in Conc. CARTHAG. II. cit. num. 163.; ergo.

5°. Quia Concilia eodem loco chrismatis benedictionem prohibent presbyteris, et reservant episcopis, quo velamen virginum et consecrationem altarium; ergo, cum hæc reservatio posterior ex solo est jure ecclesiastico, etiam prior.

6°. Presbyteri habent jus consecrandi corpus et sanguinem Christi, quæ quidem omnium maxima consecratio est; igitur quanto magis benedicendi chrisma, quod minus est.

7°. Quia chrismatis consecratio alia est apud Latinos, alia apud Græcos; ergo dicenda est esse juris ecclesiastici; quod enim juris divini est, variari non potest.

169. R. N. Ant. Ad prob. 1^{am}. R. 1°. Liber ille Pontificalis Damasi non est DAMASI Pontificis, cum plerorumque consensu seculo VII. nisi inferius, saltem eo superius non sit.

R. 2°. Permisso, decretum illud esse SYLVESTRI Papæ, decreto eo episcopis non tribuitur privilegium novum, sed quod eis jure divino et traditione Apostolica competebat, adversus presbyterorum quorundam hoc jus sibi arrogantium temeritatem nova constitutione, ut fieri solet, episcopis vindicatur.

170. Ad 2^{am}. R. N. Cons. Quia Synodus, etsi factum non declaret irritum, neque tamen etiam approbat, sed potius improbat; quia illud reprehendit, et prohibet. Videntur quidam presbyteri ex ignorantia, vel præsumptione confecisse chrisma; quem ab usum sublatum volebat Synodus, illum prohibendo. Ratio responsionis est; quia, cum an. 430. haberetur Synodus TOLETANA II., id est 30. annis post TOLET. I., ac intellexisset MONTANUS Toletanus archiepiscopus, qui Synodo præerat, quosdam presbyteros Placentinos, sede vacante, chrisma consecrare, factum hoc in epist. 1^a. dixit: *novam esse præsumptionem: rem detestabilem; quæ ab initio fidei catholicæ nusquam hucusque subrepsisse probatur: inauditam: religioni contrariam.* Et epist. 2. *rem sacrilegam.* Igitur certo Synodus Toletana I. an. 400. illud presbytero-

rum factum non approbaverat; cum hujus Synodi decreta latere non possent MONTANUM urbis ejusdem archiepiscopum. Nec, quod dicat SYNODUS, *quamvis pene ubique custodiatur, etc.* inde sequitur, eam rationem prohibendi presbyteris chrismatis consecrationem ex solo usu, vel jure ecclesiastico sumpsisse; quia hoc custodiebant vere pleræque ecclesiæ, sed tanquam rem juris divini; nec dicit Synodus, quod custodiatur tanquam res ab Ecclesia præcise reservata episcopis.

171. Ad 3^{am}. R. In prioro loco S. Hieron. per sacerdotes intelligit episcopos, non presbyteros simplices; subdit enim 1°. *faciunt oleum chrismatis, manus imponunt:* atqui juxta Hieron. Dial. adversus Lucifer. n. 9. manus impositio solis competit episcopis; dum inquit: *Non quidem abnuo hanc esse ecclesiarum consuetudinem, ut ad eos qui longe a majoribus urbibus per presbyteros et diaconos baptizati sunt, episcopus ad invocationem sancti Spiritus manum impositurus excurrat... in Ecclesia baptizatus, nisi per manus episcopi, non accipit Spiritum sanctum.* 2°. Ait ibidem de his sacerdotibus: *Levitas, et alios constituunt sacerdotes;* sed ex Hieron. epist. ad Evangelium cit. in object., sacerdotum et levitarum ordinatio unice ad episcopos pertinet. 3°. Quia de his sacerdotibus addit: *Non dignitas... sed opus dignitatis... sacerdotes salvare consuevit; qui episcopatum desiderat, bonum opus desiderat.* Sed hæc indubie episcopos attinent.

Epistola vero ad RUSTICUM non est S. Hieronymi, ut probant ESTIUS, BELLARMIN., MARIAN. VICTORIUS Reatinus, aliique; sed est incerti auctoris, qui presbyterum simplicem sacramentorum omnino omnino facit ministrum, quod aperte falsum, et ipsi adversatur Hieronymo, qui epist. ad Evangelium cit. diserte ordinationem solis propriam episcopis docet, uti et Confirmationem Dial. adv. Lucifer. cit. ante. Deinde, cujuscumque epistola auctoris sit, dici posset, eum non suis, sed aliorum verbis ita loqui; subdit enim: *Tamen meæ hoc scito esse sententiæ, nulli episcopo super hoc injuriam esse faciendam;* ergo injuriam facit episcopo, si presbyter, quamvis urgente necessitate, chrisma consecret.

In tertio loco ab omnibus adhiberi debet interpretatio, ut sibi concordet Hieronymus; nam ex Hieronymo Dial. cit. soli confirmabant episcopi. Igitur sua ut maneat verbis Hieronymi veritas, satis est, quod simplex presbyter, uti Confirmationis, ita conficiendi chrismatis esse possit extraordinarius minister. In forma D. Quod non potest presbyter ordinarie N. extraordinarie C.

172. Ad 4^{am}. R. N. Cons. Nihil enim novi, ut, quod divino jure prohibitum, idem prohibeatur jure humano. Ac cum benedictio chrismatis sit jure utroque, divino et humano reservata episcopis, presbyteris vero prohibita tanquam ministris, saltem ordinariis; hinc fit, ut alii juris divini solius, alii ecclesiastici, alii utriusque simul mentionem faciant.

173. Ad 5^{am}. R. N. Cons. Quia etiam Synodi cum velamine virginum, consecratione templorum, chrismatis benedictione conjungunt prohibitionem ordinationis, eamque vetant presbyteris, ut Conc. HISPALENSE II. an. 619. Can. 7. (Labb. t. 5. p. 1666.) TOLETAN. VIII. an. 653. cap. 7. (Labb. t. 6. p. 406.) ubi ait: *Quod episcopalis eminentiæ divina auctoritas culmen*

non immerito sacris omnibus esse summa percensuit, quæ cæteris sacerdotibus exercenda prohibuit; scilicet templorum Dei sacrationem, chrismatis benedictionem, sacerorumque ordinum institutionem, etc. Item L. 6. Capitular. Caroli M. cap. 284. L. 7. cap. 310. 318. 329. ubi chrismatis consecratio, Confirmatio, ordinationes presbyterorum, dedicationes altarium, aliaque prohibentur chorepiscopis sub anathematis vinculo; quia hæc omnia summis pontificibus, h. e. cathedralibus episcopis, debentur. Nemo tamen ideirco affirmare audebit, Ordinationem, Confirmationem reservari episcopis jure solo ecclesiastico, quia cum aliis eodem loco et modo prohibentur. Nimirum Concilia sic una oratione plura prohibent presbyteris, quorum aliqua jure humano tantum, alia divino sunt prohibita.

174. Ad 6^{am}. R. Argumentum probat nimium: nimirum posse presbyteros simplices ordinare levitas, sacerdotes alios jure ordinario confirmare, quia his omnibus major est potestas consecrandi corpus et sanguinem Christi. Hinc N. Cons. Quia in moralibus, quæ pendent a libera instituentis voluntate, is, qui potest majus, non potest continuo id, quod minus est; sed uniuscujusque potestas iis circumscripta est limitibus, quos gratiarum et donorum distributor Deus constituit.

175. Ad 7^{am}. R. Christus benedictionem chrismatis solum præcepit in genere: quo autem illa modo fieri debeat, determinandum reliquit Ecclesiæ, ut de materia et forma sacramentorum dictum in Tract. de Sacram. in gen. Dissert. 2^a. cap. 1. art. 3. num. 117.

176. Obj. II. Immerito dicitur, ac contra Concilia et Patres, presbyteris ceu ministris extraordinariis posse concedi potestatem conficiendi chrisma; ergo.

Prob. Ant. 1°. Potestas conficiendi chrisma, ex dictis, episcopis jure divino est propria; ergo hæc potestas presbyteris delegari nequit.

2°. In Conc. CARTHAG. III. Can. 36. (Labb. t. 2. p. 1172.) statuitur: *Presbyter inconsulto episcopo virgines non consecret; chrisma vero nunquam perficiat.* Sic quoque Conc. WORMATIENSE Can. 2. (Labb. t. 8. p. 945.) sancit: *Chrisma perficere nullus præter episcopum præsumat.*

3°. EUGEN. in Decr. pro Armenis etsi referat, aliquando presbyteros per Apostolicæ Sedis dispensationem ex rationabili et urgente admodum causa administrasse Confirmationis sacramentum; addit tamen: *chrismate per episcopum confecto.*

4°. Pariter ARCUDIUS Tract. de Confirmat. cap. 15. testatur, ADRIANUM IV. an. 1521. die 25. Aprilis, petentibus Fratri CLAPIONI et Francisco de ANGELIS dedisse pro Indiis, et regionibus ubi episcopi non sunt, facultatem, ut possit regularis sacerdos ex Fratribus Minoribus confirmare, cum addito: *chrismate ab episcopo consecrato; sed si ADRIAN. censuisset, benedictionem chrismatis concedi posse presbyteris, eadem facilitate hanc utrique contulisset, qua potestatem administrandæ Confirmationis.*

5°. Catechismus tandem Conc. TRID. de Confirmatione diserte habet: *Neque enim ad alium ea confectio, nisi ad episcopum pertinere potest.*

Ante responsiones observa: dixisse nos num. 165. *permultis videri probabilius, presbyteris ceu ministris extraordinariis concedi posse facultatem*

conficiendi chrisma. In cujus sententiæ gratiam, quæ revera inspectis rationibus apparet fundatior, responsiones subjicio.

177. R. N. Ant. Ad prob. 1^{am}. R. D. Ant. Est episcopis ceu ministris ordinariis jure divino propria C. ut presbyteris ceu ministris extraordinariis hæc facultas concedi non possit N. Sicut Confirmationis administratio propria est episcopis ceu ministris ordinariis, sic confectio chrismatis.

Ad prob. 2^{am}. R. Explico cum D. Chrisma nunquam perficiat auctoritate propria C. legitime concessa N. Dici etiam potest, consecrationem virginum, non confectionem chrismatis in Conc. CARTHAG. cit. ex dispensatione permitti presbyteris, quia penes legislatoris est arbitrium, ut ex duabus rebus, quæ committi possunt, unam, non alteram, prout convenientius judicabit, committat.

Ad prob. 3^{am}. R. Additur in Decr. EUGENII, *chrismate per episcopum benedicto*, at non per modum legis. Aliud vero est, presbyterum aliquando ex dispensatione administrasse Confirmationem chrismate per episcopum benedicto; aliud chrismatis benedictionem presbytero committi non posse. Primum refert narrando EUGEN., alterum non attingit. Ratio autem, quare aliquando permissum presbyteris Confirmationem administrare, cum restrictione, ut id fiat chrismate per episcopum benedicto, illa est, quia sacri Canones, quantum possunt, observari debent. Hinc Pontifices sua dispensatione noluerunt simul concedere utrumque, quando observari poterat alterum, ut scilicet Confirmatio administraretur, sed chrismate per episcopum benedicto. Et vero longe difficilior est, ordinarium Confirmationis ministrum semper et ubique reperiri, quam materiam benedictam, quæ facilius de loco in locum transferri potest. Cæterum alio casu etiam facultatem conficiendi chrismatis constat fuisse concessam.

Ad prob. 4^{am}. R. 1°. Multis hoc privilegium suspectum videri, quia ADRIAN. VI. an. 1521. die 25. Aprilis nondum erat summus Pontifex; anno enim sequenti primum die 9. Januarii electus fuit. Deinde hoc privilegium videtur esse potius idem cum hoc, quod LEO X., ut habetur in nova collectione privilegiorum Mendicantium et non Mendicantium Emmanuelis RODERICII, dedit an. 1521. die 25. Aprilis Patribus Joanni CLAPIONI et Francisco de ANGELIS; sed hoc de infidelibus conversis ad clericatum et ordines minores promovendis agit.

R. 2°. Permissa veritate privilegii, ut in præcedenti.

Ad prob. 5^{am}. R. D. Ad alium jure ordinario pertinere non potest, nisi episcopum C. extraordinarie N. Responsio sumitur ex ipsis verbis Catechismi; ait enim: *Neque ad alium ea confectio, nisi ad episcopum pertinere potest, qui ejusdem sacramenti ordinarius minister constitutus est; ergo ea ratione chrismatis confectio ad solum pertinet episcopum, qua ad eundem pertinet, esse hujus sacramenti ministrum: sed ad hunc pertinet esse ordinarium hujus sacramenti ministrum; ergo. Similibus igitur loquendi formulis ministerium ordinarium solummodo excluditur, sicut dum EUGEN. in Decr. dicit de Confirmatione: *Non nisi episcopus eam conferre debet, quia de solis Apostolis, quorum vicem tenent episcopi, legitur, quod per manus impositionem dabant Spiritum sanctum*: ac tamen subdit, illam ex dispensatione commissam fuisse presbytero simplici.*